

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011 • Tālr. 67876000 • Fakss 67876002 • E-pasts: vm@vm.gov.lv

Rīgā

Nr. _____

Valsts kancelejai

Viedoklis par funkciju audita gala ziņojuma projektu

Veselības ministrija ir izskatījusi valsts tiesu ekspertīžu iestāžu funkciju audita gala ziņojuma projektu un savas kompetences ietvaros izsaka šādus iebildumus:

1. Neatbalstam ziņojuma 25. punkta 7. apakšpunktā minēto, ka dzīvo cilvēku tiesu medicīniskās ekspertīzes iespējams nodot slimnīcu uzņemšanas nodaļu ārstiem. Vēlamies paskaidrot, ka ārstniecības personas ir personas, kam ir medicīniskā izglītība un, kas nodarbojas ar ārstniecību. Ārstniecības personām tiek izsniegts sertifikāts, kas apliecina attiecīgās personas profesionālo sagatavotību un norāda, ka ārstniecības persona kā speciālists ir kompetenta patstāvīgi nodarboties ar ārstniecību (speciālista praksi) konkrētajā nozarē. Audita ziņojuma projektā piedāvātais risinājums attiecas uz ārstniecības personām, kas darbojas dažādās ārstniecības nozarēs, proti, tiesu medicīnas eksperts darbojas tiesu medicīnas nozarē, bet ārstniecības iestāžu uzņemšanas nodaļā strādājošās ārstniecības personas (ārsti) darbojas internās medicīnas, ķirurģijas, ginekoloģijas un anestezioloģijas, reanimatoloģijas nozarē. Slimnīcu uzņemšanas nodaļās strādājošo ārstu pamatpienākums ir sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību, izmeklēt pacientus, lai pieņemtu lēmumu par nepieciešamību tos stacionēt, tādēļ Veselības ministrija neatbalsta jaunu pienākumu uzlikšanu uzņemšanas nodaļu ārstiem, jo kā jau iepriekš minēts, tad šajās nodaļās strādājošo pamatpienākums ir nodrošināt ātru un kvalificētu palīdzību brīdī, kad ir apdraudēta pacientu veselība un dzīvība.

Lemjot par jauna pienākuma uzlikšanu uzņemšanas nodaļu ārstiem, ir jāņem vērā pastāvošā tiesu prakse, tas ir, eksperti regulāri tiek aicināti uz tiesu sēdēm, sagatavoto atzinumu apstiprināšanai, iespējamo papildus jautājumu noskaidrošanai. Šāds pienākums radīs papildus slogu ārstniecības iestādei, jo laikā, kamēr ārsts piedalīsies tiesas sēdē, uzņemšanas nodaļā būs nepieciešams nodrošināt neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu, tātad ārstniecības

iestādes vadītājam jāpiesaista papildus personāls. Līdz ar to ziņojumā iekļautais apgalvojums, ka ekspertējamo personu novirzīšana uz slimnīcu uzņemšanas nodaļām neradīs papildus apgrūtinājumu ir nepamatots.

Vēlamies informēt, ka ārstniecības iestādes jau vairākārt ir norādījušas Veselības ministrijai, ka to uzņemšanas nodaļu funkciju izpildi apgrūtina ar ārstniecību nesaistītā alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes konstatēšanas medicīniskā pārbaude. Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 7.jūnija noteikumos Nr.394 "Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība" noteikto tieši uzņemšanas nodaļā strādājošie ārsti veic minētās medicīniskās pārbaudes, un ārstu piedalīšanās tiesas sēdē pēc tiesas uzaicinājuma apgrūtina nepieciešamo cilvēkresursu plānošanu. Savukārt ziņojumā tiek paredzēts ārstniecības iestādēm uzlikt kārtējo ar ārstniecību nesaistīto pienākumu.

Uzskatām, ka situācijā, kad veselības aprūpē ir ārstniecības personu deficīts – pie prakses ārstiem veidojas rindas, bet slimnīcu uzņemšanas nodaļu ārsti strādā ar pārslodzi, tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana ārstniecības iestādēs nav iespējama. Ārstniecības personu viedokļa noskaidrošanai iesakām neaprobežoties ar pāris ārstu intervēšanu, bet iegūt Latvijas Slimnīcu biedrības, slimnīcu vadītāju viedokli, jo uzņemšanas nodaļās strādājošie ārsti neplāno uzņemšanas nodaļas darba organizāciju.

Funkciju audita ziņojuma 15. punktā aplūkota alkohola, narkotisko un psihotropo vielu reibuma ekspertīžu kārtība. Ņemot vērā to, ka šādas pārbaudes nav saistītas ar personas veselības stāvokļa noteikšanu vai slimības diagnostiku, bet gan pierādījumu iegūšanu procesuālo darbību ietvaros, un Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldē iespējama narkotisko un psihotropo vielu noteikšana, Veselības ministrija atbalsta alkohola, narkotisko un psihotropo vielu ekspertīzes funkcijas nodošanu jaunveidojamajai Ekspertīžu iestādei. Arī līdz šim, kā tas norādīts ziņojumā, ekspertīžu veikšanu ir finansējusi Valsts policija. SIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” Ķīmiski toksikoloģiskās laboratorijas pamatfunkcija ir medicīnisko izmeklējumu nodrošināšana Narkoloģiskās palīdzības dienestam, tai skaitā narkoloģiskajam stacionāram diennakts režīmā, un ārstniecības iestādēm visā Latvijā, tādēļ gan iekārtas, gan darbinieki ir saglabājami SIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” struktūrā.

Veselības ministrija nepiekrīt funkciju audita ziņojuma 24. punktā paustajam secinājumam, ka nav iespējams atdalīt personas ārstēšanu no tiesu psihiatrisko un psiholoģisko ekspertīžu veikšanas. SIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” Stacionārā tiesu psihiatrisko ekspertīžu nodaļa (ar apsardzi) ir paredzēta tikai tiesu psihiatriskajai ekspertīzei, nevis ārstēšanai. Šajā nodaļā ar procesa virzītāju lēmumu ekspertīžu veikšanai ievieto aizdomās turamās, apsūdzētās, tiesājamās, notiesātās personas, kuras ilgstoši novēro, lai atdiferencētu garīgu saslimšanu no simulācijas. Nodaļas funkcionēšanai nav nepieciešamas ne SIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” diagnostiskās nodaļas, ne uzņemšanas nodaļa. Ņemot vērā iepriekšminēto un to, ka stacionārā tiesu

psihiatrisko ekspertīžu nodaļa lokalizēta speciāli iekārtotā atsevišķā korpusā, uzskatām, šī nodaļa iekļaujama Ekspertīžu iestādes sastāvā.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīžu centra (turpmāk VTMEC) juridiska iekļaušana vienotas Ekspertīžu iestādes sastāvā sniegs nenozīmīgu resursu ietaupījumu, jo kā redzams no audita ziņojuma 16. punkta, VTMEC atbalsta funkcijām izlieto tikai 7% no darba algas fonda, kā arī nav iespējama VTMEC fiziska apvienošana ar citām ekspertīžu iestādēm, VTMEC specifisko vajadzību, piemēram, morga, dēļ.

VTMEC darbības turpmākai optimizācijai un līdzekļu ekonomijai nolemts turpināt rajonu un starprajonu nodaļu restrukturizāciju un optimizāciju, paplašinot apkalpojamo teritoriju, par pamatu ņemot administratīvo teritoriālo reformu. Līdz ar to samazināsies vadītāju skaits un tiks ietaupīti budžeta līdzekļi. Veselības ministrija uzsver, ka VTMEC neveic tikai tiesu ekspertīžu funkcijas, bet ir cieši saistīta ar veselības aprūpes iestādēm un ārstniecības procesu. Kā svarīgākos uzdevumus var minēt – medicīnas studentu apmācību, izmantojot VTMEC kā mācību bāzi, ārstniecības iestāžu apgādāšanu ar cilvēka izcelsmes natīviem biotransplantantiem, nodrošināt patologu darbu veselības aprūpē, izglītot speciālistus tiesu medicīnisko ekspertīžu jomā. Šīs funkcijas nav iespējams atdalīt no pārējās VTMEC darbības un nodot Iekšlietu vai Tieslietu ministrijas pārraudzībā.

Valsts sekretārs

A. Ploriņš

D.Mūrmane - Umbraško
67876088